

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 lipca 2018 r.

Sąd Okręgowy _____ w Gliwicach Wydział IX

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku

w składzie:

Przewodniczący:	SSR del. Renata Stańczak
Protokolant:	Gabriela Jokiel

przy udziale ./.

po rozpoznaniu w dniu 10 lipca 2018 r. w Rybniku

sprawy z odwołań (...) Spółka z o.o. w C.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

przy udziale zainteresowanych A. R. (A. R.), V. D. (V. D.)

o wydanie zaświadczenia o ustawodawstwie właściwym dotyczącym zabezpieczenia społecznego

na skutek odwołań (...) Spółka z o.o. w C.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R.

z dnia 24 sierpnia 2017r.(...)

z dnia 23 października 2017r.(...)

- zmienia zaskarżoną decyzję nr (...), w ten sposób, iż zobowiązuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. do wydania wnioskującemu „Zaświadczenia o ustawodawstwie dotyczącym zabezpieczenia społecznego mającym zastosowanie do osoby uprawnionej” na formularzu A1 dla A. R. na okres od 08 lipca 2017r. do 07 lipca 2018r.,
- zmienia zaskarżoną decyzję nr (...), w ten sposób, iż zobowiązuje Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. do wydania wnioskującemu „Zaświadczenia o ustawodawstwie dotyczącym zabezpieczenia społecznego mającym zastosowanie do osoby uprawnionej” na formularzu A1 dla V. D. na okres od 11sierpnia 2017r. do 16 czerwca 2018r.,
- zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. na rzecz

(...) Spółka z o.o. w C. kwotę 360,00 zł (trzysta sześćdziesiąt złotych 00/100) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sędzia

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. odmówił wydania „zaświadczeń o ustawodawstwie dotyczącym zabezpieczenia społecznego mającym zastosowanie do osoby uprawnionej na formularzu A1 dla pracowników (...) Sp. z o.o. w C.:

- decyzją z 23.10.2017r.(...) dla V. D. na okres od 11.08.2017r. do 16.06.2018r.,

- decyzją z 24.08.2017r.(...) dla A. R. na okres od 08.07.2017r. do 07.07.2018r.,

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE Nr 1231/2010) rozszerzono rozporządzenie (WE) nr 883/2004 i (WE) nr 987/2009 na obywateli państw trzecich, pod warunkiem, że zamieszkują oni legalnie na terytorium państwa członkowskiego. Przez zamieszkanie zaś, z art. 25 kc, należy rozumieć miejscowość, w której osoba ta przebywa z zamiarem stałego pobytu. Powołał się przy tym na orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 20.09.2011r. I UK 59/11, iż nie sposób uznać za miejsce zamieszkania osoby w jednym kraju, jeżeli osoba w kraju pochodzenia spędza święta i wakacje, tam spotyka się z rodziną, ma swój majątek, lokuje oszczędności i z tym państwem wiąże swoją przyszłość. Mimo, iż pracownicy potwierdzili, że mieszkają w C. i zamierzają przedłużyć umowy i osiedlić się w Polsce, to w ocenie organu rentowego nie udowodnili, że w Polsce znajduje się ich ośrodek interesów życiowych.

(...) Sp. z o.o. odwołał się od tych decyzji i wniósł o ich zmianę i stwierdzenie, że w spornych okresach zainteresowani pracownicy podlegali polskiemu systemowi ubezpieczeń społecznych i zobowiązanie do wydania dokumentu na formularzu A1, a także zasądzenie od ZUS-u kosztów postępowania według norm przepisanych.

W uzasadnieniu swojego stanowiska odwołujący podniósł, że organ rentowy błędnie odwołuje się do art. 11 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 987/2009, gdyż odnosi się do przypadku, gdy między instytucjami dwóch lub więcej państw członkowskich istnieje rozbieżność opinii w odniesieniu do ustalenia miejsca zamieszkania osoby, do której stosuje się rozporządzenie tymczasowe.

Legalność pobytu obywateli Ukrainy w Polsce uznać należy, zgodnie z przepisami ustawy o cudzoziemcach z 12.12.2013r., a organem kontrolującym legalność pobytu jest Straż Graniczna, która taką kontrolę przeprowadziła 19.10.2016r. i nie stwierdziła nieprawidłowości. Nadto organ rentowy pominął całkowicie specyfikę wykonywanej pracy przez kierowców samochodów ciężarowych, którzy w większości pracują w systemie 9 na 3, co oznacza, iż kierowcy 9 tygodni pozostają „w trasie”, a następnie mają trzytygodniowy odpoczynek. W tym czasie kierowcy mieszkają w pokojach znajdujących się w nowej siedzibie spółki mieszczącej się w C. przy ul. (...). Pracodawca płaci składki za pracowników do ZUS, który w tym samym stanie prawnym i faktycznym, przez wiele lat wydawał płatnikowi składek zaświadczenie A1. Ponadto zatrudnienie obywateli Ukrainy było spowodowane brakiem możliwości znalezienia pracowników w Polsce.

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołania wniósł o ich oddalenie podtrzymując stanowiska zajęte w zaskarżonych decyzjach.

Sąd sprawy z odwołań wymienionych na wstępie decyzji połączył do wspólnego rozpoznania.

Zainteresowani w sprawie V. D. i A. R. przychylił się do stanowiska odwołującej Spółki.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

(...)Sp. z.o.o w C. działa od 2005r prowadzi działalność

w zakresie towarowego transportu drogowego oraz w zakresie wynajmu samochodów ciężarowych z kierowcami (wypis KRS k. 5-8 akt sprawy). Początkowo zatrudniała tylko polskich kierowców. Z uwagi jednak na brak polskich kierowców od 13.01.2015r. zaczęła zatrudniać kierowców - obywateli Ukrainy, którzy się do niej zgłosili.

Po zgłoszeniu się takich osób Spółka zwraca się do Urzędu Pracy o opinię w zakresie zatrudniania pracowników z zagranicy, to jest o braku polskiej siły roboczej. Potem zwraca się do Wojewody, wskazując konkretne osoby i okres, na jaki zamierza ich zatrudnić,

o pozwolenie na pracę. Na podstawie tego zezwolenia potencjalny pracownik stara się o wydanie przez polską placówkę konsularną na Ukrainie wizej, którą elektronicznie przesyła pracodawcy. Po uzyskaniu tych dokumentów, świadectw ukończenia kursów dokształcających w zakresie przewozu rzeczy, badań psychologicznych i lekarskich, odwołująca się spółka zwraca się do Biura (...) w W. o wydanie świadectwa kierowcy dla konkretnej osoby, który jest drukiem licencyjnym.

Potem konieczne jest przeszkolenie pracownika wstępnie z zakresu bhp, skierowanie na badania lekarskie z zakresu medycyny pracy, w tym badania wysokościowe, i dopiero potem przydzielenie samochodu i szkolenie bhp stanowiskowe i na konkretnym pojeździe. Zwykle trwa to od 1-3 miesięcy a okres od zgłoszenia się kandydata z zagranicy do pracy do podjęcia przez niego samodzielnej pracy trwa około 6 miesięcy. Po przepracowaniu co najmniej 3 miesięcy możliwe jest, by pracodawca wraz z pracownikiem zwrócił się o zgodę na pobyt wraz z pracą na okres do 3 lat.

Odwołująca się Spółka w swojej siedzibie w C. przy ul. (...) ma piętro hotelowe, w którym mieszkają bezpłatnie pracownicy z Ukrainy. Są to pokoje dwuosobowe, jeden trzyosobowy oraz apartament, w którym mieszkają rodziny przyjeżdżające z Ukrainy. W części hotelowej znajdują się łazienki, jadalnia, kuchnia i pralnia. Pokoje są do wyłącznej dyspozycji kierowców w zależności od przewidywanej obsady. Jeżeli wiadomo, że kierowca wyjeżdża w dłuższą trasę, a przyjedzie następny, to wówczas czasowo swoje rzeczy przekazuje do magazynu, w którym znajdują się szafki dla każdego, i w których kierowcy przechowują odzież sezonową, której obecnie nie używają. Część kierowców zatrudnionych w odwołującej Spółce wynajmuje mieszkania w R., jeden z rodziną mieszka w Z., inny u rodziny w W., a część mieszka w pensjonacie w U. z uwagi na dobrą kuchnię. Osiem samochodów jeździ tylko w transporcie krajowym i prowadzą je również kierowcy z Ukrainy.

Zatrudnieni przez Spółkę kierowcy w transporcie międzynarodowym jeżdżą następującymi systemami:

2 tygodnie w trasie - weekend wolny,

3 tygodnie w trasie - 1 tydzień wolny,

6 tygodni w trasie - 2 tygodnie wolne,

9 tygodni w trasie - 3 tygodnie wolne.

W trakcie tras kierowcy nocują w hotelach i tam zgodnie z konwencją ATR odbywają odpoczynek weekendowy.

Kierowcy z Ukrainy w wolnym czasie między trasami mieszkają w Polsce. Korzystają ze sklepów w okolicy, atrakcji kulturalnych i sportowych. Na Ukrainę wyjeżdżają na święta chociaż nie jest to regułą, bo czasem przyjeżdżają rodziny do nich do Polski. Urlopy też często z rodzinami spędzają w Polsce lub za granicą. Wynagrodzenie za pracę jest wypłacane kierowcom w złotówkach, na ich konta założone w polskim banku.

Organ rentowy przed 2017 rokiem wydawał dla zatrudnionych w Spółce kierowców z Ukrainy zaświadczenia A-1.

W okresie od 14.09.2017r. do 26.09.2017r. inspektor kontroli ZUS-u przeprowadził kontrolę w odwołującej Spółce w zakresie zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych, ubezpieczenia, zdrowotnego i wydawania zaświadczenia lub zgłoszenia danych dla celów ubezpieczeń społecznych.

W trakcie tej kontroli inspektor stwierdził, że pracownicy z Ukrainy mają możliwość zamieszkiwania w siedzibie spółki w specjalnie do tego celu przygotowanych pokojach (k. 101-103 a.s).

Komendant Placówki Straży Granicznej w R. 19.10.2016r. przeprowadził kontrolę legalności wykonywania pracy przez cudzoziemców w (...) Sp. z o.o. w C. i nie stwierdził nielegalności ich pobytu czy wykonywania pracy (k. 15-50 a.s.).

Zainteresowany V. D. w odwołującej Spółce jest zatrudniony od 12 sierpnia 2016r. w charakterze kierowcy. Posiada Kartę Pobytu wystawioną przez Wojewodę (...) do 02.11.2020r. i aktualne zezwolenie na pracę oraz świadectwo kierowcy. Pracuje w systemie 9 tygodni w trasie i 3 tygodnie w Polsce - wtedy mieszka przez 3 tygodnie w C.. Żona zainteresowanego odwiedza go. Żona pracuje na Ukrainie. Żona już uczy się języka polskiego. Zainteresowany chce kupić mieszkanie, gdy sprowadzi się do niego żona. Zainteresowany ma dwoje dorosłych synów

Zainteresowany mieszkając w Polsce sam sobie przygotowuje posiłki, robi zakupy. W ramach czasu wolnego był we W. na wycieczce z żoną.

Zainteresowany ma konto bankowe w Polsce złotówkowe i walutowe. Posiada również telefon komórkowy u polskiego operatora.

Zainteresowany A. R. zatrudniony jest w odwołującej Spółce od 12 sierpnia 2016r. jako kierowca. Posiada wszystkie wymagane dokumenty: świadectwo kierowcy ważne do 5.08.2019r., , zezwolenie na pobyt czasowy i pracę ważne do 8.01.2020r. Ma też Kartę Pobytu wydaną przez Wojewodę (...) do 08.01.2020r. Pracuje w systemie 9 tygodni na 3 tygodnie. Mieszka w C. w firmie i tam spędza czas wolny. Na Ukrainie mieszka żona i córka zainteresowanego. Żona pracuje w szpitalu. Córka ma 22 lata i jest studentką. Żona przyjeżdża do zainteresowanego raz na dwa miesiące. Zainteresowany rzadko jeździ na Ukrainę – ostatnio był tam 4 miesiące temu. Jeździ na 1-2 tygodnie. Żona i córka zainteresowanego mają zamiar przenieść się do Polski na stałe. Zainteresowany planuje zamieszkać z rodziną w Polsce.

Zainteresowany posiada konto bankowe w Polsce, telefon komórkowy u polskiego operatora. Robi sobie sam zakupy, sam gotuje.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o akta osobowe zainteresowanych, zeznania zainteresowanych złożone na rozprawie 10.07.2018r., czas nagrania 00:00:40-00:24:32, akta organu rentowego, wypis z Krajowego Rejestru Sądowego dotyczący odwołującej, dokumenty dołączone do odwołań, w szczególności faktury, protokół kontroli Straży Granicznej wraz z załącznikiem w postaci zawiadomienia, protokół kontroli ZUS z 26.09.2017r., przesłuchanie w charakterze odwołującej strony P. B. złożone w tożsamej sprawie o sygn. akt IX U 1457/17.

Sąd uznał zeznania pracowników występujących w niniejszej sprawie oraz przedstawiciela strony pozwanej za wiarygodne. Są one konsekwentne i znajdują potwierdzenie załączonej dokumentacji.

W oparciu o powyższe Sąd zważył co następuje:

Odwołania zasługują na uwzględnienie.

Zgodnie z art. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1231/2010 z dnia 24.11.2010r (Dz.U.E.L.2010.344.1), rozporządzenie (WE) nr 883/2004r i rozporządzenie (WE) nr 987/2009 mają zastosowanie do obywateli państw trzecich ,którzy nie są jeszcze objęci tymi rozporządzeniami jedynie ze względu na swoje obywatelstwo , jak również do członków ich rodzin i osób pozostałych przy życiu po ich śmierci, pod warunkiem, że zamieszkują oni legalnie na terytorium państwa członkowskiego i znajdują się w sytuacji, która pod każdym względem dotyczy więcej niż jednego państwa członkowskiego.

Zatrudnieni w odwołującej Spółce V. D. i A. R. wykonujący pracę jako kierowcy na trasach międzynarodowych w całej Europie, zgłoszeni w Polsce do ubezpieczeń społecznych z pewnością znajdują się w sytuacji, która dotyczy więcej niż jednego państwa członkowskiego.

Na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przebywają legalnie i mają pozwolenia na pracę za okresy objęte sporem, co zostało udokumentowane okazanymi wizami w paszportach, zezwoleniem na pracę Wojewody, Kartami Pobytu.

Spór w niniejszej sprawie sprowadza się do wykładni pojęcia „zamieszkiwania” na terytorium Polski.

W rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 883/2004 z dnia 29.04.2004r (Dz.U.ER.L.2004 166.1 w art. 1 pkt 1) zawarta jest definicja „zamieszkania”, z której wynika, że określenie zamieszkania oznacza miejsce, w którym osoba zwykle przebywa.

Zatem, w ocenie Sądu, tą definicję należy zastosować przy wykładni art. 1 Rozporządzenia (WE nr 1231/2010).

Rozporządzenie (WE) nr 883/2004r. ma charakter prawa materialnego, a Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (WE) nr 9867/2009r., dotyczące wykonywania Rozporządzenia 883/2004, ma charakter przepisów proceduralnych i organ rentowy błędnie powołuje się na art. 11 Rozporządzenia nr 987/2009r., gdyż jak słusznie zauważył odwołujący się, dotyczy on sytuacji, gdy pomiędzy instytucjami dwóch lub więcej państw członkowskich istnieje rozbieżność opinii do ustalenia miejsca zamieszkania osoby, do której stosuje się rozporządzenie podstawowe, a taka sytuacja w niniejszej sprawie nie ma miejsca.

Zauważyć przy tym należy, że z ust. 2 ww. art. 11 ostatecznie wynika, że jeżeli nie doprowadzono do porozumienia przez zainteresowane instytucje to liczy się zamiar osoby taki, jaki wynika z okoliczności, a zwłaszcza powody, które skłoniły ją do przemieszczenia się.

Wydaje się też nieporozumieniem powoływanie się przez organ rentowy na wyrok Sądu Najwyższego z 20.09.2011r. sygn. I UK 59/11, bo dotyczy on zupełnie innego stanu faktycznego, to jest możliwości wstrzymania wypłaty renty socjalnej obywatelce polskiej, która wyjechała na studia do Anglii.

Wracając do definicji zamieszkania w rozporządzeniu nr 883/2004, przy uwzględnieniu specyfiki pracy kierowcy w transporcie międzynarodowym, miejscem, w którym zwykle przebywają pracownicy odwołującej się Spółki występujący w sprawie są C.. Spędzają tam wolne dni między wyjazdami w kolejne trasy. Wprawdzie na Ukrainie mają rodziny, ale odwiedzają je tylko na święta i w czasie urlopów.

Zdecydowali się oni na przemieszczenie do Polski z uwagi na trudną sytuację gospodarczą, brak pracy i trwające działania wojenne na Ukrainie.

Występujący w tej sprawie pracownicy mieszkają rzeczywiście w C. przy ul. (...), w przygotowanych do zamieszkiwania, przez odwołującą się Spółkę pokojach. Tutaj posiadają swoje rzeczy osobiste np. odzież, sprzęt elektroniczny czy lodówkę. Mają konta złotówkowe w polskim oddziale banku, telefony komórkowe w polskiej sieci.

Zatem przebywają, w sensie fizycznym, w C., gdzie w przerwach między kolejnymi wyjazdami w trasę wykonują zwykłe czynności dnia codziennego. Na Ukrainę wyjeżdżają na święta lub na urlop.

Zainteresowani zamieszkują w Polsce i zamierzają wraz z rodzinami osiedlić się w Polsce.

W tej sytuacji zainteresowani w tej sprawie pracownicy nie tylko w sensie fizycznym przebywają w Polsce, ale także z Polską wiążą swoją przyszłość życiową, co najmniej przez okres pracy u odwołującej.

Dlatego też Sąd, mając na względzie art.13 rozporządzenia (WE) nr 883/2004r. w oparciu o przepis art. 477¹⁴§ 2 kpc zmienił zaskarżone decyzje orzekając jak w pkt. 1 i 2 wyroku.

W pkt 3, na podstawie art. 98 kpc oraz § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (j.t.Dz.U.2018r. poz.265) Sąd orzekł o kosztach zastępstwa procesowego uwzględniając nakład pracy pełnomocnika i przyjmując, że najbardziej zbliżoną sprawą do sprawy niniejszej jest sprawa o podleganie ubezpieczeniom społecznym.

SSR del. Renata Stańczak